

Het Mennistenhofje

(vervolg)

In het decembernummer van het kwartaalblad van 1982 heb ik het een en ander verteld over het zogenoemde Mennistenhofje aan het Gerritsland. Onlangs heb ik een bezoek gebracht aan de negentigjarige mevrouw Velzeboer die op de Draafsingel woont. Zij heeft als kind in het huis gewoond dat naast de ingang staat van de steeg die naar het Mennistenhofje leidde, namelijk het pand Gerritsland 35.

Zoals ik beschreven heb in mijn eerste artikel, liet Joseph du Mosch na het slopen van de Doopsgezinde schuilkerk op die zelfde plaats negen arbeiderswoningen neerzetten. Ook het ouderlijk huis van mevrouw Velzeboer, Gerritsland 35 is toen, in 1865, gebouwd.

De oude mevrouw Velzeboer kan zich die oude huisjes nog goed herinneren. Ze waren klein en eigenlijk niet geschikt voor gezinnen. De indeling was als volgt: een halletje en een kamer (met een oppervlakte van ca. 20 m²) met één, soms twee bedsteden, en verder nog een bergzolder. De bewoners keken uit op een bleekveld waar — mevrouw V. ziet het nog zo voor zich — een prachtige witte rozenboom stond die zo heerlijk kon geuren. Aan het einde van het steegje, achter het huis van de familie Visser (Visser is de meisjesnaam van mevrouw V.) waren twee w.c.'s voor gemeenschappelijk gebruik. Twee stenen regenbakken moesten er voor zorgen dat iedere bewoner elke dag één emmer water kon krijgen. De huurprijs van de huisjes was 75 cent per week.

De vader van mevrouw V., IJsbrand Visser, dreef een groentenwinkel in het huis aan het Gerritsland, nr. 35. Als opslagplaats voor zijn aardappelen en groenten huurde hij van de Doopsgezinde gemeente het onderste gedeelte van het huis met de trapgevel aan de andere kant van de steeg: Gerritsland 53. Daarom werden er in 1907 een deur en een raam gesloopt en in plaats daarvan een inrijdeur aangebracht. In dat huis woonden nog verscheidene gezinnen overigens.

Na de dood van haar vader IJsbrand Visser is het huis nr. 35 weer tot woonhuis omgebouwd. Toen is ook het getoogde deurtje aangebracht (zie foto).

Uit het woningonderzoek (in 1903) blijkt dat er in die negen „hofjeshuizen” 34 mensen woonden en omdat de

Tussen nr. 35 en nr. 53 het groene deurtje (naast de trapgevel) voor de steeg naar het hofje. Foto: J. M. Baltus 1982

Februari 1950, Gerritsland 35-53

vader van mevrouw V. dat een ongewenste situatie vond, besloot hij een aantal huisjes aan te kopen (Joseph du Mosch was toen al geen eigenaar meer) zodat hij zelf kon beslissen wie er op het „hofje” mochten wonen; dat waren weduwen en alleenstaanden.

Zo herinnert mevrouw V. zich een oude dame, die veel geplaagd werd door de jeugd. Ze woonde aan het Gerritsland en had een heel donkere stem. Toen ze naar het hofje mocht verhuizen, was alle leed geleden en voelde ze zich erg gelukkig. Ook had een schoenmaker er zijn bedrijfje. Hij maakte prachtige leren riemen voor de jongens, die ze na schooltijd kwamen ophalen. Aan de bedoeling van Du Mosch, namelijk de huisjes door arbeiders te laten bewonen, werd dan niet meer voldaan. De woningen waren trouwens ook niet zo stevig gebouwd, lijkt mij, gezien de klachten over lekkage, slechte goten en daken, die genoteerd staan in het Woningonderzoek van 1903. Vele malen zijn herstelwerkzaamheden aan de huisjes verricht. Niet alleen door IJsbrand Visser, die er zes in eigendom had, maar ook door Jacob Blokker, de bekende grondlegger van het Blokkerconcern. Hij was eigenaar van drie hofjeswoningen. In 1939 worden nog twee huisjes tot één verbouwd. Een gezin met maar liefst twaalf kinderen komt er in te wonen!

In 1941 worden de eerste twee huisjes gesloopt. In 1956 worden de overige met de grond gelijk gemaakt. Het schildersbedrijf Polman wordt eigenaar van het huis met de trapgevel; het erf achter dit pand met een loods overdekt. Als de firma Polman de steeg met een groene deur afsluit, is het met het „hofje” definitief afgelopen. En het Gerritsland?

Dat was een straat met kleine winkeltjes en harde werkers, zegt mevrouw Velzeboer. De kleine winkeltjes zijn verdwenen, maar de harde werkers...

Femke Uiterwijk